

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Măsuri energice.

Sibiu, 24 Iunie n.

Prin modificarea și înăsprirea regulamentului de casă obstrucția a devenit imposibilă în dieta țării noastre, pentru totdeauna. Minoritatea nu-și va mai putea impune ea voința în dietă, ci se va valida totdeauna în viitor voința majorității, așa cum se cuvine și cum e cu dreptate.

Natural, că opoziția maghiară, din mâinile căreia a fost smulsă această armă puternică, tună și fulgeră acum, prin presa ei și în intruniri publice, și protestează cu toată energia în contra acestui atac la drepturile minorității parlamentare. Pentru că, după părerea ei, obstrucția e o armă legală, e un drept al minorității, care nu poate fi confiscat prin surprindere și prin violențe.

Va fi așa, cum se tâgăște opoziția maghiară că e, anume: că s'a luat din mâna ei o armă, care a-nume pentru ea a fost făurită din capul locului: posibilitatea de a obstrua, atunci când vrea, fie că are motiv, ori nu are motiv. Dar din păcate modificarea și înăsprirea regulamentului de casă s'a făcut în-tocmai așa, cum s'a fost făcut și pe vremea coaliției, când president al camerei ungare era dl Justh, — nu contele Tisza, — și când opoziția din dietă o formau: naționaliștii și Croații. Oare atunci nu a fost confiscat un drept, care compete minorității, dreptul de a obstrua, (deși atunci nu se gândea nime la obstrucție) dacă minoritatea ar fi aflat ea e necesară obstrucția?

O, atunci nu s'a gândit nime la drepturile minorității parlamentare; dar acum, când li se măsură și domnilor din coaliția de odinioară cu aceeași măsură, varsă foc și pucioasă toți cei scurtați în drepturile lor, cari, când se aflau la putere,

n'au făcut alta, decât au scurtat și ei pe alții în drepturile lor. Să ne aducem numai bine aminte, cu câtă severitate și cu cât cinism detragea cuvântul dl Justh, ca president al dietei, dela deputații naționaliști și croați din dieta trecută, pe motivul, că nu vorbesc la obiect. Și atunci deputații opoziționiști se prezentau în dietă înarmați numai cu darul oratoriei, nu cu tobe, trîmbețe, fluerițe, și alte instrumente asurzitoare, ca partizanii dlui Justh. Dar nici cu — revolve!..

Însă guvernelui actual și majorității sale parlamentare i se pare, că și modificarea regulamentului de casă, în felul cum l'a fost modificat coaliția, e pre puțin pentru desăvârșita înfrânare a minorităților parlamentare și pentru asigurarea și mai bună a mersului regulat în desbaterele dietei. Deci, în ședința de Miercuri, săptămâna trecută, a fost depus pe biroul dietei un proiect de lege, în care se cuprind încă și alte măsuri energice, ce pot fi luate în contra deputaților, cari nu se supun ordinilor presidentului camerei. În acest proiect de lege, care va fi discutat și votat numai la toamnă, se dă dreptul presidentului dietei de a putea folosi poliția și armata pentru înfrânarea deputaților renitenți, — lucru, pe care până acum contele Tisza l'a făcut, nu pe baza legii, ci pe baza situației de nevoie, în care se află, — iar dietei îi se dă dreptul, ca pe deputații renitenți, cari nu se supun dispozițiilor dietei și ale presidentului, să-i poată despoia de mandat, declarând cercurile lor electorale de vacante, iar pe ei să-i poată despoia de dreptul de a mai putea fi aleși ca deputați în ciclul acela parlamentar.

Aspră dispoziție, nu-i vorbă. Dar trebuie să facem dureroasa constatare, că ea nu e nouă de loc. Astfel de dispozițiuni draconice au mai fost luate odată din partea legislațiunii maghiare, și anume, la anul

1876, prin articolul de lege 39. Și au fost luate în contra deputaților naționaliști români! S'a întâmplat a-decă pe atunci, că vre o doi dintre deputații naționaliști, aleși în toată regula ca reprezentanți ai poporului român din patrie la dieta țării, nu au intrat în parlament, și nici nu și-au prezentat credenționalele, în scopul, ca pe calea aceasta dieta țării să fie oarecum știrbită, și să nu se poată spune, că *intregul* parlament votează legile pe cari le votează. Guvernul de atunci al lui Tisza Kálmán o înțeles numai decât însemnătatea acestei tactice, și iute și de grabă a prezentat dietei un proiect de lege, de înțelesul, că deputatul, care nici la a doua provocare a presidentului dietei nu-și ocupă locul în dietă și nu-și înaintează credenționalul, își pierde mandatul; în locul său se alege deputat nou, și el, în ciclul acela parlamentar, nu mai poate fi ales.

Și legea aceasta a fost votată cu consentimentul, ba între sgomotoasele aprobări ale opoziției maghiare de atunci din dietă. Și pe baza acestei legi a fost apoi cassat mandatul lui Axente Severu, ales deputat în cercul Orăștiei, al lui Dr. Avram Tincu, ales tot acolo, — după ce fusese mai înainte anulat, fără bază legală, numai prin concludus adus din partea dietei, mandatul deputatului Dr. Iosif Hodoșiu, ales în cercul Bradului, — apoi mai târziu al generalului Doda și al protopresbiterului Mihail Popovici, aleși în cercul Caransebeșului. Și opoziția maghiara atunci aproba și aplauda!

Care a fost indemnul prezentării acestei legi din partea guvernului presidat de Tisza Kálmán? Nesupunerea față de dispozițiunile presidentului dietei! Și care e indemnul prezentării proiectului de lege, destul de draconic, din partea actualului guvern? Același! Nesupunerea față de hotărârile dietei și ale presidentului ei. Numai cât atunci era vorba de

deputații naționaliști români, acum e vorba de opoziția gălăgioasă maghiară din dietă. Însă numai la aparență. Pentru că să nu creadă nime, că actualul guvern, și contele Tisza, mai ales însă contele Tisza, vrea să se îngrădească bine numai în contra ei. E cu mult mai prevăzător el, decât să nu se gândească și la o eventuală opoziție *naționalistă și socialistă* din dietă, și cu gândul la ea vrea încă de pe acum să se îngrădească de posibilitatea înfrânării ei temeinice, pentru ca să nu se poată periclita nici decum interesele specifice naționale maghiare. Și mai ști, dacă nu tocmai unul dintre cei ce acumă înjură și vociferează, pentru că se iau astfel de măsuri energice, — după părerea noastră superflue, — va fi acela, care va aplica dispozițiile draconice mai cu asprime în contra viitoarei minorități naționaliste și socialiste?!..

Par'că vedem, că așa are să fie!

Incheierea anului la seminar.

Sibiu, 24 Iunie n.

Eri, Duminecă, s'a făcut incheierea solemnă a anului școlar la seminarul arhidiecezan „Andreian” din Sibiu. S'a celebrat în catedrală sfânta liturgie, prin P. C. Sa, Dr. Eusebiu R. Roșca, protosinel, director seminarial, asistat de diaconul ceremonial Dr. Vasile Stan, profesor seminarial. La finea liturgiei s'a cetit obicinuita rugăciune de mulțumire, apoi elevii și membrii corpului profesoral s'au întrunit în sala pentru festivități a seminarului, unde s'a ținut serbarea incheierii anului școlar.

La orele 11 fără un sfert își face intrarea în sală Escelența Sa, Înalt-preasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu. E primit cu sgomotoase aclamări.

Escelența Sa, Mitropolitul, era însoțit de P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, vicariu arhe-

FOIȘOARĂ.

Nemurirea. Ce-i moartea? Ce-i viața?

De Dr. Seb. Stanca.

(Fine.)

U mează deci în mod logic, că viața nu se nimicește, ea nu pierie nici în cas când ar fi o simplă energie moleculară a materiei, cu atât mai puțin dacă îi admitem o oarecare descendență supranaturală divină.

Am admis, că viața omului este energie. Concluzia logică a științei dovedește, că energia nu se sfârșește. Prin urmare viața se perpetuă și după moarte.

Ei bine, dar viața omului să fie oare a avea numai energia materiei trupului? Și ce este această energie?

O privire indiscretă în tainele științei ne va lumina și întrebarea aceasta.

Naturaliștii susțin, că energia este productul procesului chimic ce se desvoltă în trup. Este adevărat, că trupul omului dispune de cel mai desăvârșit mecanism, iar în lăuntrul nostru este cel mai escelent laborator chimic, care compune și descompune în continuu. Munca aceasta chimică însă nu poate fi în stare să producă viață cu conștiință de sine. Biologia mărturisește, că pe lângă puterile de acțiune cunoscute, mai există altele, pe cari

omul n'a ajuns ca să le poată pricepe. Și acestea le-au numit puteri anonime. În slujba acestor anonime stau toate celelalte, și toamai din acestea răsare adevărata viață.

Acest anonim al științei n'a ajuns, și — conștie despre neputința sa în cele supranaturale, — nu va ajunge nici odată să-l poată reduce la o simplă manifestare a materiei, fiindcă nu poate fi, în urma conștiinței pe care o mărturisește.

Să dovedim și aste. Știința a ajuns cu ajutorul unor mijloace escelente să cunoască întreg procesul fiziologic al dezvoltării embrionului. Și aceasta ne spune, că în protoplasma embrionului fractificat există așa numita centrosoma, care dispune de două puteri mistice și neînțelese. Aceste două puteri cu tendențe opuse au darul de a diseca sămânța în două părți, pe acestea apoi în patru, opt, șasesprezece, și așa mai departe, în ordinea unei progresii până la milioane și bilioane de particule, numite chromosome. Tot această putere mistică săvârșește pe urma acestei acțiuni analitice pe cea sintetică. Și anume: împreună milioane de chromosome astfel, încât din concentrarea lor în anumite locuri se formează capul, mâinile, picioarele, trupul, inima, și celelalte toate.

Oare procesul acesta atât de înțelept poate-se reduce la un simplu eflux al materiei? Poate fi puterea aceasta mistică numai un rezultat al procesului chimic din trupul omenesc? Nu. Doar este lim-

pede, că această putere neînțeleasă lucră cu conștiință admirabilă.

Tot în firul acestor considerații mai este un fapt tot atât de însemnat.

Embrionul la început este compus din o mulțime de molecule, în formă de begiuțe. Dintr'odată vine ceva, o putere necunoscută, și apasă begiuța și din acel moment puterea anonimă lucră mai departe în sensul unei legi atât de perfecte, încât mintea omului stă nimită în fața grandiozității înțelepciunii, care a făurit acea lege.

Ei bine, ce este acest ceva? Poate fi aci vorbă numai de proces chimic? Conștiința ce o manifestă acel ceva în toată acțiunea sa, se simte clar și hotărât.

Și tocmai această putere neînțeleasă, necunoscută, anonimă, care lucră cu conștiință, este motorul care dă trupului viața. Căci de ar fi viața omului numai un rezultat al procesului chimic din trup, oare n'ar fi de ajuns știința chimiei în avântul ei atât de grandios, ca pe baza unui proces chimic anumit să producă viața pe cale măestrată? De sigur, că da. Dar tocmai faptul, că ori ce altoeva ar putea produce, numai viața nu, dovedește, că aceasta nu poate fi un simplu rezultat al firulitelor procese legate de materia trupului.

Există aci o putere, o energie oarecare, care nu-i nici chimie, nici magnetism, nici electricitate. Până ce puterea

aceasta este în noi, laboratorul și mecanismul nostru lucră. Când ea ne părăsește, înceată în noi ori ce aparat chimic și mecanic, murim. Dar că ce se întâmplă cu puterea, cu energia aceea, — care tot după legile științei nu poate pieri și de fapt nici nu pierie, — însușirilor noastre mărginite nu este dat ca să o știe, întocmai cum nu știm nici aceea, că ce a fost respectiva putere?

Iată deci, că o simplă privire cu ochi de laic în tainele științei, o scurtă raționare logică și nepreocupată își dovedește pe deplin, că viața noastră nu este un eflux al materiei trupului, ea nu este rezultatul diferitelor procese chimice din trup, ci este o energie superioară, o scântee supranaturală, și așa fiind ea nu pierie cu moartea trupului nostru, ci se perpetuă.

Va să zică, rezultatele științei dovedesc mai temeinic ca ori ce, corectitatea concepțiilor religiei. Iar pe baza acestor trebuie să admitem și aceea, că viața n'a fost și nu este a noastră. Am primit-o împrumut dintr'un basm uriaș și comun, căruia trebuie să-i restituim. Coincide deci cu religia, care zice, că viața ne este dată dela Dumnezeu și tot lui i-o dăm îndărăt.

Iar nemurirea vieții acesteia, adeocă a sufletului, coincide cu treza științei, care susține, că nici o energie nu pierie, ci se perpetuă, transformându-se după împrejurări.

piscopesc, și de domnii Ioan Droc, Galacteon Șagău, Lazar Triteanu, Dumitru Vulcu, Ioan de Preda, Dr. G. Proca, și alții. În sală aștepta so-sirea Escelenței Sale și începerea serbării dl Andrei Barseanu, pre-sidentul „Asociațiunii”, dl colonel Munteanu, avocatul Dr. Petra din Săliște și alții.

După potolirea aclamărilor cu cari e primit Escelența Sa, intonează corul seminarial cântecul „La arme”, sub conducerea dlui profesor T. Popovicu, apoi dl profesor Dr. S. Dragomir rostește discursul festiv, ascultat cu încordată atențiune. A vor-bit elevilor cari părăsesc acum băn-cile școlii despre importanța mi-siunii pe care o vor avea de aci înainte. Frumosul discurs a fost pri-mit cu multă plăcere.

P. C. Sa, directorul seminarial, Dr. Eusebiu R. Roșcă, comunică acum rezultatul clasificărilor de finea a-nului. Spune, că elevii din secția teologică au satisfăcut toți pe deplin datorinței lor, astfel, că între ei, elevi cu calculi neîndestulitori nu este nici unul. Nu poate să constate acelaș lucru și despre elevii din sec-ția pedagogică, cu toate că și aci se poate observa sporul ce se face din an în an. E însă de dorit, ca tocmai elevii din secția pedagogică să iasă din seminar înarmați cu toate armele necesare, pentru a putea lupta cu succes în contra greută-ților cari îi așteaptă în viața practică. Calculii neîndestulitori îi au de alt-cum cei mai mulți din studiile tec-nice, ceea ce e o urmare a părerii greșite, că studiile tehnice nu ar fi necesare. Domnul director arată ne-cesitatea lor și efectul binefăcător, bunăoară a cântării, asupra sufletu-lui țărânului român.

P. C. Sa cetește cu numele pe cei ce au primit calculi neîndestu-litori din anul, ori mai multe studii, și spune, că doi elevi au să repeteze cursul, iar ceilalți pot face examen de emendare, la 1 Septembrie n. c.

În urmă P. C. Sa, directorul seminarial, mulțumește Escelenței Sale, Arhiepiscopului și Mitropolitului Ioan Meșianu, pentru părinteasca îngrijire cu care a urmărit și în anul expirat mersul instrucției la acest institut, constatând, că această îngrijire părintească a Escelenței Sale dă tărie și indemn directorului și profesorilor dela seminar, ca cu în-doită răvnă să învingă greutățile și să-și facă datorința. Dorește Escel. Sale viață lungă.

Mulțamește apoi P. C. Sale, pă-rintelui Arhimandrit, vicariu arhi-episcopesc, Dr. Ilarion Pușcariu, și dlui secretar consistorial Dr. G. Proca,

Prin urmare religia propoveduește cu armele credinței, aceea ce știința are pu-tința să dovedească pe cale rațională. Un om deci, care nu se lasă influențat de is-pita pseudoștiințifică a superficialității, poate primi concepția religiei fără nici o teamă de rustificare sau de micșorare a valorii sale intelectuale, morale și sociale. Iar ochiul omului nepreocupat vede în problemele religiei aievea rațiunea ființei omenești, rațiunea credinței, a idealului, vede cu totul altceva decât omul care im-bibă de grandomania unei pseudosupe-riorități, „incompatibile cu utopiile reli-giei” își motivează punctul de vedere cu un prost gest de simplă negare.

Nu deroagă nimănui, nici spiritelor moderne celor mai emancipate, cucernicia și smerenia credinței în adevărurile reli-giunei; din potrivă, cu cât omul va stărui mai statornic în mărturisirea credinței ace-astei, cu atât va fi mai ferit de ademeni-urile păcătoase ale preocupărilor materia-liste moderne, cu atât își va și stăpâni mai cu succes superioritatea, și cu atât mai înălțată îi va fi baza ființei lui morale.

Omul este în cuprinsul universului o ființă atât de pitică și neputincioasă, în-cât se convine să-și frângă genunchii în fața atotputerniciei neînțelese de neputința min-ții noastre și plecându-și fruntea în țărână, cu sfială și smerenie să-și recunoască ni-miciușia.

pentru paciența, priceperea și inte-resul, cu care, în calitate de comi-sari consistoriali, au condus esame-nele de finea anului la seminarul „Andreian”, primul la secțiunea teo-logică, al doilea la cea pedagogică.

Mulțamește și membrilor cor-pului profesoral pentru zelul și sir-guința depusă în cursul anului școlar, și îndeamnă elevii, cari încă nu au terminat, se exploateze în viitor tot mai bine izvoarele de cultură, cari le stau la dispoziție în acest institut.

În urmă mulțamește publicului pentru interesul manifestat față de institut, prin participarea la această sărbare, și declară anul școlar 1911/12 la seminarul arhidiecezan „Andre-ian” din Sibiu de încheiat.

Intonează acum corul semina-rial, condus de profesorul T. Popo-vicu, cântecul „Pe al nostru steag”, apoi ia cuvântul I. P. S. Sa, Arhie-piscopul și Mitropolitul Ioan Me-șianu, care-și exprimă mulțămirea față de rezultatele bune pe cari le-a dat sârguința elevilor dela seminar în anul școlar, care acum se încheie, iar celor ce nu mai vin se șadă pe băncile seminarului le dorește suc-ces bun pe carierele pe cari vor apuca. Mulțamește Escelența Sa și corpului profesoral dela seminar, pentru împlinirea cu bun succes a grelei sale misiuni. Dă apoi povețe binevoitoare celor ce de aci încolo au se devină conducători ai popo-rului, admonindu-i, să nu uite pe nici un moment, că baza existenței noastre o formează credința strămo-șească, biserica. Se caute deci se deștepte tot mai mult în popor iu-birea și alipirea față de biserică și așezămintele ei, căci atunci, vină asupra noastră ori ce timpuri grele, ori ce primejdii, le vom învinge și vom eși și noi biruitori din ele, ca înaintașii nostri.

Între aclamări frenetice serba-rea încheierii anului școlar la semi-narul arhidiecezan „Andreian” ia sfârșit la orele douăsprezece.

Dela sate.

Punerea pietrei fundamentale la biserica din Pucăreni.

(Fine).

Lipsă de bani au avut totdeauna pa-renchienii, pentru aceea au putut săvârși pictura numai pe anul 1830. Deși bise-rica demolată avea un zid destul de gros, peatra cea mare pusă în zid, fără a putea fi bine legată în zid, a fost cauză, că bi-serica n'a fost destul de solidă și încu-rând zidul ei a crăpat, așa că în anul 1856 parchienii noștri s'au văzut nevoși să o lege în fer și să i facă reparatura ne-cesară.

Presum boala îndelungată slăbește trupul omului și-l apropie tot mai iute de ceasul încetării din viață, așa și crepătu-rile din trupul bisericii din ce în ce au slăbit întreaga clădire și i-au cauzat cu tim-pul totala ruinare, așa, că noi cei astăzi în viață, văzând pericolul ce ne așteaptă, în credința noastră tare ne-am adus aminte de cuvintele sfintei evanghelii: „Voește și vei putea”, și dela cel mai mic până la cel mai mare, bătrân și tânăr, materiali-cește situat mai bine ori în stare mai modestă, am zis într'un ouget: trebuie să declarăm solemn înaintea lui Dumnezeu, în a cărui mână este suflarea noastră, viața și tot avutul nostru, că vom contribui după puteri fiecare, ca în timpul cel mai scurt să ridicăm casă nouă atotputernicului Dumnezeu.

Și în doral de a ne vedea visul cât mai iute realizat, ne-am întrunit în 17 De-cembrie 1900 în sinodul parohial, preșidat de înțeleptul și bunul nostru protopop, atunci încă paroh, Dr. Vasile Saftu, și în corțelegere frățească am împărțit poporul după starea materială în VI. clase, res-pective s'a aprobat această împărțea fă-cută în ședința comitetului din 3 Decem-brie 1900: Clasa I. 400 cor. de familie; cl. II. 200 cor.; clasa III. 100 cor.; clasa IV. 80 cor.; clasa V. 50 cor. și clasa VI. 20 cor. de familie. În chipul acesta într'un moment am avut o sumă de 19,840 cor. adevărată că pe hârtie, dar tot atunci am decis cu mare însuflețire, că în decurs de 5 ani, deodată ori în 5 rate, fiecare să-și achite datorita la epitropie, ca să începem

zidirea bisericii. Încosarea însă durere n'a decurs așa de ușor, și azi, după 11 ani, cu excepția unor fruntași și buni creștini, cari imediat și-au achitat datorita, mai sunt încă creștini, cari nu și-au solvit repartiția.

Dregostea frățescă și spiritul blând al creștinilor nostri, presmărit adeseori de marele bărbat Popoza, pe de altă parte conducerea cu tact în parohie și chiver-niseala bună a banilor de către epitropie, ne-a făcut posibil, ca dispunând ezi de o sumă de 60,000 cor. să privim cu mândrie și încredere în viitorul apropiat, în care vom avea fericirea cu ajutorul Dom-nului să admirăm această biserică, care ezi o admirăm pe o bucată de hârtie. Și am firmă speranță, că din mâinile măstre ale antreprenorului nostru dl Ioan Voicu și ale lucrătorilor săi, ea în realitate are să fie și mai frumoasă, garantând deplină reu-șită dibaciul arhitect dl G. Dușoiu, sub a cărui supraveghere se va lucra.

Acum dragii mei parohieni, după ce pe scurt ați auzit abuciumările noastre, cu toate momentele bune și re'e, până am ajuns să ne vedem visul realizat, să pu-nem peatra fundamentală: sub această pea-tră, numită și unghulară, am pus conse-mnarea cu numele fiescărui care a contri-buit în bani până acum pentru zidirea acestei biserici. Deși sunt mândru, că bu-nul Dumnezeu mi-a încredințat mie conducerea voastră, despre cari pot afirma cu cea mai mare siguranță, că voi sunteți unii dintre cei mai religioși creștini, cu tot simțul bun creștinesc, să-lășuit în inimile voastre, oare unii din voi nu vă întrebați, pentru ce am jefit așa mult din avutul nostru? Pentru ce să mai jertfim încă din rodul ostenelelor noastre e, și pentru ce am dat noi parohienii la nivelarea terenului 450 de zile de lucru? Răspunsul este: pentru ca să avem o biserică frumoasă. Ce este oare biserica? Eu nu știu cuvinte mai potri-vite, decât cele cuprinse în una din or-vântările părintelui Scribn. Iată ce zice dânsul:

„Ce e biserică? E o clădire, oare cu-prinde înăuntrul său un loc sfințit, dez-părțit de tot ce este necurat și hotărât numai pentru săvârșirea lucrărilor sfinte. Mântuitorul a spus: „Unde sunt doi sau trei adunați în numele meu, acolo sunt și eu în mijlocul lor”. Dar unde ne adunăm noi în numele Domnului Cristos decât în biserică? Deci biserica nu e numai zi-dire sfințită, ci și locul unde ne adunăm în numele lui Isus, Domnul nostru. Și nu ori oare loc unde ne adunăm este bise-rica, ci numai locul sfințit pentru servi-ciul dumnezeesc.

Sfințenia locului este așa de mare, că cease aiurea poți face cu tot dreptul, nu poți face și în biserică. În alt loc joci, bei, mănânci, muncești, vinzi, cumperi, vorbești, râzi, glumești, fără ca acestea să fie păcate. În biserică nimic de felul a-cesta, nimic din viața asta trupească și su-pusă periclenei. Numai lucrurile vieții veci-nice, lucrurile cerești, lucrurile sufletești sunt permise aici. În biserică ne rugăm, ougetăm, cântăm laude lui Dumnezeu, aci ne împărtășim cu sf. taine. Departe de cele peritoare, aci ne gândim la cele vecinice. Mântuitorul Cristos este de față în bise-rica, ca și în cer. El este în biserică cu trupul său sfânt, ascuns sub chipul pâinei și a vinului în sf. împărtășanie. Șoapte fugerești parcă se furieșează la urechile noastre, zicându-ne: Biserica este casa lui Dumnezeu și poarta cerului”.

Iar drept încheiere, nu pot trece cu vederea, ca în numele meu și al popore-nilor mei să nu vă mulțameș din inimă D-Voastră D le Protopop, că ați binevoit să ne onorați cu prezența D-Voastră. În această clipă fericită bucuria noastră crește văzând în mijlocul nostru ca con-ducător pe prea stimatul și mult iubitul nostru protopop, care nu există sărbare românească, unde să nu alerge cu dregă inimă.

Provedința cerească o fi vrut, ca dânsul, care în iarna anului 1900 prin pute-rea cuvântului ne-a îmbărbătat la muncă, ezi să se bucure de bucuria noastră. Noi osteneala dânsului altcum nu o putem ră-splăti, decât rugând pe atotputernicul pă-rinte, tatăl cel ceresc, să ni-l țână mulți ani fericit, în deplină sănătate. Iar acum, în-genunchind iubiții mei creștini, să adu-cem laudă tatălui ceresc și să zicem cu toții:

Doamne D zeul nostru, cea ce ai făcut cerul și pământul și toată podoba lor și pe om, și ai voit a avea biserică pe pământ, spre pururea laudă a sfânt numelui Tău, cu umilțina ne rugăm de a ta bună-voință, binecuvintează temelia bisericii acestei și toată zidirea ei, și cu a ta pu-tere nemărginită întărește-o, iar în noi, de pe ale căror buze vecinice vor resuna în această biserică sfintele rugăciuni, însușă scântea dregostei de neam și lege, ca în veci să preamărim preasfânt numele tău, al Ta-tălui, Fiului și sfântului Duh, acum și pu-rurea și în veșii vecilor amin”.

Din România.

Vizita Arhiducelui Leopold Salvator la Călimănești. În una din zilele trecute dl doct. Sabin, prefectul județului Vâlcea, a fost primit în audiență la palat de M. S. Regele Carol al României. Drul Sabin a raportat M. Sale despre vizita făcută, pe Valea-Oltului până la Călimănești, de A. S. Imperială și Regală, Arhiducele Leopold Salvator. Suveranul român s'a in-terestat foarte mult de această vizită, ri-mânând vădit mulțumit, când drul Sabin i-a spus, că în biserică dela mănăstirea Ostrovul, de lângă Călimănești, A. S. Im-perială și Regală, Arhiducele Leopold Sal-vator, pe lângă picturi vechi bine conser-vate și sculpturi frumoase în lemn, a ad-mirat și crucea dăruită acestei mănăstiri de Matei Basarab Voevod, cruce al cărei mân-ner e făcut din mânerul săbiei lui Matei Basarab, și cu care cruce a fost primit în 1866 Domnitorul Carol I. când a pus pi-ciorul pe pământul României. S'a bucu-rat asemenea M. S. Regele Carol, când prefectul de Vâlcea i-a spus, că deși vi-zita era făcută incognito, totuși fiind zi de sărbătoare (înălțarea Domnului), un foarte mare număr de țărani și țărance, în variate și frumoase costume naționale, au venit să întâmpine pe A. S. Imperială și Regală, și s'au încins o horă frumoasă, în sunetele muzicii reg. Vâlcea nr. 2. M. S. a întrebat pe prefectul de Vâlcea, dacă în calitate de doctor a explicat A. S. Imperiale și Regale efectele apei de Că-culata, și dacă i-a spus, că Napoleon al III-lea a făcut oară cu această apă, și de mai rămănea pe tronul Franței, avea de gând să vină și să facă oară chiar la sursă? Drul Sabin a spus M. S., că a dat A. S. I. și R. toate aceste detalii.

„Omul povăluit de minte”.

De multe ori o carte veche, care-ți cade în mână, te transpune cu totul în timpul în care s'a tipărit ea. În minte îți vine fără să vrei numărul mic al celor știutori de carte de acum 50 sau o sută de ani, și numărul și mai mic al celor cari scriau în acest timp, nu toamă îndepărtat. Vorbește de noi, Români, cari am avut parte de o soartă atât de mășteră, în tre-out, ca și est'izi, față cu alte națiuni din patria noastră.

Școala multe nu aveam acum 70—80 de ani, cu atât mai puțin bărbăți-lum-nați, cari să scrie. Și totuși s'a scrie. U-nele din aceste scrieri sunt bine cunosute cetitorilor din ziua de azi, iar numele au-torilor lor îi totălmășea la loc de frunte în toate manualele de „Limba și literatura română”.... luorat de unul sau de altul.

Mai zilele trecute însă am dat de o carte veche — tipărită în 1843 în Buda-pesta — pe al cărei autor nu-l cunoașteam din nici un manual de limbă și literatură: Petru Lupulov. M'a surprins titlul cărții, pe care l'am ctit în catalogul bibliotecii corpului învățătoresc dela școala primărie centrală română din Brașov: „Omul povă-luit de minte” și m'a surprins și numele autorului: „Petru Lupulov”, pe care numai odată îl mai ceterim în un număr din a-nul trecut al revistei „Luceafărul”.

„Lupuloave, Lupuloave,
Domn cu cisme cu potcoave”.

Am luat cartea cu mine, și nu mi-a părut rău. Presupunem, că pe paginile ei voi afla lucruri frumoase, adevărate și fo-lositoare. Și nu m'am înșelat.

Mai mult decât ori și ce însă mi-a plăcut prefața; și chiar dacă ar fi lipsit celelalte foi din această carte și ar fi ră-mas numai prefața, tot ași fi fost mul-țumit.

S'o iau însă dela început! Cartea e tipărită cu litere cirele. Pe pagina primă e titlul și o se ce urmează:

„Omul povăluit de minte”. Vistierie mai mândră decât ea, nu vei afla. De nici un rău nu te teme, luminii ei de vei urme. — Au tradus din limba franțuzească pe limba românească Petru Lupulov, în cesaro-cră-escul institut clerical de legea g. n. u. în Zara (capitala cetate a Dalmației) de a III. clasă profesor. — Cu propria sa cheltuială. În Buda, ca tiparul or. tipografii a uni-versității. 1843”.

Pe pagina 2. sunt trei citate frumoase din limba franțeză, traduse și românește, iar pe pag 3 e prefața, care scrisă fiind în o limbă destul de frumoasă, luând în considerare, că de când s'a tipărit cartea aceasta au trecut 69 ani și conținând lu-cruri de actualitate, spuse și scrise de a-tâtea ori de atunci încoașe, m'am decis să o transcriu și să o public.

Înainte de a arăta însă conținutul a-cestei prefețe, voiesc să arăt — după de-tele „Enciclopediei”, — cine a fost Petru Lupulov.

Petru Lupulov, pedagog rom. s'a nă-scut în a. 1804 în Timișoara; a studiat fi-

NOUTĂȚI.

Dela cassa arhidiecezană. Domnul primar Alexandru Pop din Rogoz donează fondului cultural arhidiecezan suma de 20 cor.

*

losofia și teologia în Verona. În 1842 e profesor la teologia din Zara, iar după revoluție ajunge director al școalelor naționale gr.-or. din districtul regimentului rom. bănatic. Moare la 10 August 1872 în Timișoara. Scrieri: Poezii ale D. Gr. Alexandrescu, Văcărescu și Eliad, Buda 1845; Istoria moraliș, Buda 1836; Plănușul la mormântul părinților mei, Buda 1845; Omul Povățuit de minte, din limba franceză, Buda 1843; Recepte despre varii lucruri, Timișoara 1846; Teologia naturală, Timișoara 1869. Despre educația religioasă, fizică, intelectuală și socială, Timișoara 1868. Drepturile părinților asupra pruncilor și a pruncilor către părinții și, scos din dreptul naturii, Timișoara 1871. ș. a.

Și acum las să urmeze interesanta prefață:

Prețuite cititor! Nici o carte nu se află, mi se pare, în Impărăția Austriacă, care ar fi din Limba Franceză pe limba Românească tradusă. Deși având eu între alte multe această atât de folositoare în Paris în Limba Franceză tipărită Carte, am tradus-o în Zara pe Limba Românească, hotărând acum să o dau la lumină; căci privind eu cu lacrimi la jalnica stare a Literaturii Românești, cum Românii cea mai mare parte beuturii prefându-se (scotând afară pe cei ce fug de beție) se ferește de carte ca de un lucru ucidător: nu pot sta cu mâinile înoruite și să nu dau când și când ceva la lumină, deșteptând să se scoale cei dela întunecare, — apropiindu-se luminei ce li se arată, — de și nu mi se plătește osteriale.

Pentru că auzi câte pe un prostovan zicând: da o-mi trebuie carte, că tată-meu au avut numai oeslovu și totuși vinzând pește sau făcut grădă mare! Inșă nu știe prostul de el, că mulți cu cetire a cărtilor sau mântuit de multe rele. Apoi este mai mare batjocură pentru un orășan, decât dacă i se poate să învețe pe lângă limba micii sale mai vreo limbă, dar el ticălosul, nici limba să nu știe, ci o vorbește ca Doamne ferește. Orășanul, care nu știe să vorbească limba micii sale pe cum se cade, nu e vrednic să fie orășan; — dacă tu nu ști limba te, alta străină și mai necioplit vei ști, apoi mai în urmă spre răsu lumii nu vei ști ce ești: Hotentot, Arnaut sau Armean, — și chiar de te vei lăpăda de neamul tău, făcându-te coadă unui neam străin, înșuși aceea va râde mai mult de tine, căci te ai înocad și te-ai lăpădat de aceea, ce natura au vrut să fi.

Din fruntea unui neam te faci coadă altui neam, doară și mai rău decât altău; — vezi ce bine pățești! ca și racu prin scăpeți. În statul naturii sunt toți oameinii și toate neamurile asemenea, și prost, pe cum și necioplit nărod este acela, care se sfiește și se rușinează de aceea nație, de care părinții lui au fost. Mi se pare că nația și mai mult se va rușina de așa plantă, că se nascu în sânul aceia, și după ce îi supă laptele, se lăpădă cu totul, ca și Iuda Iscaritcul. Nu-ți place să fi aceea ce natura au voit? Bine, însă nici naturii nu place să fi aceea ce pofteste ticăloasa inima ta, apoi putea vei tu să te cerți cu ea? Nici decât. Schimonosește-te cum vrei, însă aduți aminte, că toți aceia, cari au umblat împotriva naturii, aspru de ea au fost pedepsiți. — Natura au vrut să fie neamuri, și limbi deosebite, călcând tu aceasta a ei voință, vrei să fi al ei stăpân, vorbindu-i într-un chip, care tu însuși nu înțelegi. — Vorbești fără lipsă, gângăind eu limba ciofocată, ca și acela, pe care l-au amestit rachiul, bolborosește ca vai de el, — îl răd copiii. Te faci eu sila gângăilă și sârșăilă.

Iubite cititor! Iubește toate neamurile, ne lăpădându-te de al tău, apoi vei fi mai mult plăcut înaintea celor înțelepți, știind ei bine, că nici să fi tu Român au stat în voința ta, nici să fie alții Greci sau Arnauți au stat în voința lor, și numai cei sălbateci vreau cu sila să fi și tu sălbatec. — Tu îți caută lucrul tău, fi de omenie, iubește dreptatea și frăția; fugi, fugi de beție ca de focul cel mai mare, nu te învăța la beutură, nu merge la multe ospete, și nici când nu te înbuiba, măcar de îți va da cineva și în dar, că sănătatea ta prin aceea pătimește, îți vei trage boală, care scump te va ține. Unde se luoră pentru fericierea de obște, jertfește și tu din al tău, cădă îți este o puțință, că nu te vei prăpădi cu aceea, ci a ta stricăciune puse din nebagare de seamă, când nu știi cum vinzi, cum cumperi, cât câștigi, cât cheltuești. Învață copiii de mici să știe poruncile toate, și aceea ce este presoris ca să știe, datorințele părințelor înainte de ce vor fi părinți. Eu orănos foarte mulți orășeni, cari nu știu poruncile Domnului, apoi și ei părinți, încă bătrâni fără dinți, și mă mir cum pot așa oameni să oare ajutor din cer! Spanemi tu prietene! dănd tu porunci slugilor tale, dacă ei nu le ascultă, oare le vei da plată?

(Va urma).

La Viena. Domnul prim-ministru Luchács a fost primit Vineri în audiență lungă din partea Măiestății Sale, Impăratului și Regelui Francisc Iosif I., care i-a ascultat cu viu interes și cu preafaltă aprobare raportul despre situația politică din țară și despre programul guvernului cu privire la viitorul apropiat. Se crede, că o această ocaziune s'a subscris decretul regal, prin care dieta va fi ajurnată în cursul săptămânii acesteia până la toamnă.

*

Episcopia maghiară. Ziarele maghiare scriu eu multă bucurie, că contrar știrilor răspândite din parte românească, cumcă Papa nu va înouvința noua episcopie greco-cat. maghiară, faptul e, că bula papală, prin care vine canonizată noua episcopie, e gata deja și în curând va fi publicată, astfel, că aceea ce va mai trebui să fie făcut pentru a-și începe activitatea noua episcopie, aparține numai guvernului țării, ca chestie curat administrativă.

*

Casuri de moarte. În Sibiu a decedat Vineri, după lungi și grele suferințe, fioul comitatului Sibiu, Dr. Arnold Böck, în etate de 47 ani. Tot Vineri a fost înmormântat în Sibiu cu solmnitate mare învătătorul dirigent dela școala civilă de stat din Sibiu, György Ignáts, mort în etate de 49 ani.

*

„Concordia” pentru fondul ziaristilor. Tipografia „Concordia” din Arad a luat hotărârea să dea din venitul tipăriturilor de orice fel cei i se comandă două procente pe seama fondului ziaristilor români din Ungarie. Tipografia „Concordia” e proprietatea comitetului executiv al partidului național român din statul ungar.

*

Catastrofă pe Dunăre. Joi dimineața vaporul maghar „Regina Elisabeta”, care abia înainte cu câteva luni a fost slobozit pe apă, s'a aprins în urma unei explozii și a fost distrus de tot, pe la Cerneavoda, în România. Pe el se aflau 80 de călători, dintre cari au fost salvați 57, iar 23 au perit, parte în flăcări, parte în apă.

*

Dela comitat. Marți, în 2 Iulie n. ține ședința comitetul central electoral al comitatului Sibiu, la orele 9 diminețe, în sala mică a casei comitatense. Se vor rezolva reclamațiunile și observațiile intrate în contra listelor provisorii electorale de pe anul 1913.

*

Două aeroplane se ciocnesc în șor. Din Paris se scrie, că pe câmpul de aviație de acolo s'a întâmplat o mare nenorocire. Două aviatori militari, căpitănel Dubois și locotenentul Peignan, s'au urcat cu biplanele lor în aer, făcând exerciții. Din cauza celei nu s'au putut vedea, și astfel, când se aflau la o înălțime de 100 metri, biplanele lor s'au ciocnit și au fost distruse de tot, iar cei doi ofițeri au murit pe loc.

*

Burse pentru industriași. Comitatul nostru, al Sibiului, acordă și în anul acesta șase burse de câte 300 coroane acelor tineri industriași de pe teritoriul acestui comitat, cari terminând cu bun succes clasa a treia a școlii industriale, vreau să cerceteze altă școală mai înaltă în scopul perfecționării lor. Ragările sunt a se înainta până la 15 Iulie n. c. domnului vicecomite comitatens, dela care se pot cere și informațiunile mai amănunțite.

*

Iarăși ciocnire de trenuri. În apropiere de Lipsoa s'a ciocnit trenul de persoane cu un tren de povară. Au ramas morți oinoi călători, iar 15 au fost răniți, unii mai grav, alții mai ușor.

*

Trecuți la legea mozaică. Din Muncaei se scrie, că în comuna din apropiere Ilonța patrozeii de familie rutene au trecut dela legea greco-catolică la cea — mozaică, prăznuind acum Sămbetele și toate celelalte sărbători jidovești.

*

La trei luni temniță a fost osândit zilele trecute capelanul Corcovici din Croația, pentru faptul, că în ziua de Paști a ținut o predică credincioșilor sei, în care s'a estins și asupra acelor de volnicie ale banului orot Cuvay, criticându-le cu asprime, și îndemnând poporul, să nu se supună dispozițiilor luate din partea banului și a organelor sale.

*

Pentru o notă rea. Iosif Dulos, elev pe clasa 7 gimnazială, din Măcău, n'a știut să răspundă nimica dintr'un studio, cu ocaziunea esamenului de finea anului, și a fost trimis la loc. Nenorocitul s'a oprit însă în fața băncii, a scos din buzunar un revolver, și s'a împușcat în fața comisiei esaminatoare. A ramas mort pe loc, spre groaza colegilor sei.

*

Fondurile bisericii sârbești. Guvernul ungar a trimis la Carlovici pe consilierul ministerial Paul Ioanovici, pe esactorul Ioan Prodan și pe consilierul de conturi Zefinger, cu însărcinarea, să censureze în mod amănunțit toate rațiunile fondurilor și fundațiilor bisericii gr.-ort. sârbești, cari cu începere dela anul 1890 sunt necensurate. Comisiunea aceasta va avea de lucru în Carlovici cam șase săptămâni.

*

Colera în Berlin. În Berlin au fost constatate câteva cazuri suspecte de coleră în familia unui muncitor cu numele Wuth. Cei trei copii mai mici ai lui Wuth s'au îmbolnăvit, iar în ziua următoare s'au îmbolnăvit și părinții, împreună cu copilul cel mai mare, prezentând aceleași simptome suspecte, ca copiii cei mici, cari în ziua a treia dela îmbolnăvire au și înecat din viață. Părinții și copilul cel mai mare au fost transportați la spital, în stare foarte gravă, astfel, că nici ei nu vor rămânea în viață. Examinările bacterologice au stabilit, că e vorba de coleră, nu de coleră asiatică. Alte cazuri de îmbolnăvire nu s'au mai ivit în Berlin.

*

Adunarea cântecelor românești. Cătim: în ziarele din București, că dl Const. Kiriac din București, în urma însărcinării Academiei Române, a sosit la Budapesta, pentru a începe tratativele cu profesorul Barta dela Academia de muzică, care fiind însărcinat de Academia de muzică din Budapesta, a întreținat întreg Ardealul pentru a colecționa cântecele românești, sau ca motive românești. Barta a adunat în total peste 1000 cântece românești, pe cari le are în plăci de gramofon. Scopul tratativelor dlui Kiriac este, de a se înțelege cu Barta, ca acesta să-i dea câte o copie de pe plăcile de gramofon a tuturor cântecelor populare românești, necesare pentru Academia Română. În schimb dl Kiriac va oferi lui Barta din partea Academiei Române toate plăcile de gramofon ale cântecelor populare ale ciangailor din România, și alte cântece populare, cu motive ungurești. Tratativele dintre dl Kiriac și Barta au avut rezultat bun.

*

Avis. Am onoare a aduce la cunoștință publică, că mi-am deschis cancelaria advocațială în Hunedoara, în casele Dnei văd. Stoichța din Piața mare. Cu stimă: Dr. Ioan Popoviciu avocat.

*

Intimpinare. Ca răspuns la o corespondență publicată în numărul 24 al „Libertății” din Orăștie, preotul Nicolae Candrea din Neagra ne trimite o intimpinare mai lungă, din care estregăm esența, care e următoarea: Săpărarea corespondentului dela „Libertatea” s'a nascut din faptul, că preotul C, atacat de dânsul, l'a îndrămat la ordine, pentru unele cuvinte neconvincioase, rostite la adresa statului preotesc. În casina maghiară din Câmpeni a intrat numai pentru a se odihni și a bea un pahar de vin. Nu e însă membru al casei. Iar numai pentru atâta crede că nu a meritat epitetul de cari l'a onorat corespondentul „Libertății”, numind-l: năbădăios, scandalos, etc. Declară apoi preotul Candrea, că la alte atacuri ale corespondentului din Câmpeni nu va mai răspunde.

*

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace, al Reuniunii meseriașilor sibieli, au mai dăruit: Ciril Negruț, preot (Răg), soția sa Maria n. Ujica, copiii lor Laurențiu, cală de prăvălie, Patrichiu, învățăcel laocătuș (cu 5 gmn. în fabrica Töök, Sibiu), Emilie, Letiție, Emil, stud. gmn. și Ionel 1 cor., Ioan Cosma, notar cor. 250, Dr. Ioan Stărcu, paroh, Ilie Tănăsă, inv. penz., câte 1 cor., (toți din Ludoșul-mare), Ioan Sărbu, fabricant de ape gazeose (Peatra-Ot) 3 cor., Nicolae Stoica, cul. tip., în amintirea răposatului său moș Petru Mihaliv, econom, 1 cor.; Ioan Imbăruș, expeditorul „Telegrafului Român”, dela nunta sodalului pietrar Simion Stefu cu dsoara Elena Murășan cor. 652 și Dr. Nicolae Oacu, avocat (Arad), 1 cor.

*

Ordin refusat. Avocatul Korányi János din Sătmar a fost decorat cu ordinul Francisc Iosif, în rang de cavaler, din prilejul, că de 50 de ani e avocat și de o bună bucată de vreme president al camerei advocațiale. Decoratul însă nu a voit să primească decorația, din motivul, că omețele sapem a propus guvernului să-i dea titlul de consilier aulic, iar guvernul i-a dat numai decorația aceasta neînsemnată, cu toate că alți presidenți de camere advocațiale au fost numiți toți consilieri aulici. Ii deroagă deci dlui Korányi să fie mai puțin decât colegii sei.

Economie.

Pentru viieri.

Subscrisul comitet, dorind să pregătească un tinar în toate indeletnicirile din vilerit, și care să stea la dispoziția viierilor nostri, a hotărât să plătească din mijloacele Reuniunii române agricole sibiene taxa anuală, ce se recere pentru cercetarea școlii de viieri din Aiud (Nagy-Ertyed), care ține 3 ani.

Condițiunile de primire la această școală, care începe la 1 Octomvrie n. c., sunt următoarele:

1. Tinerii, cari doresc să participe la această școală să dovedească cu carte de botez, că au implinit vârsta de 16 ani; să dovedească cu testimoniu școlar, că au absolvat cu succes cel puțin școala populară; cu atestat medical (dela doctor), că sunt sănătoși și viguroși; cu atestatul primăriei comune, în care s'au nascut, că sunt morali, iar cu adeverință dela părinți sau dela tutori, înscălită în fața a 2 martori și provăzută cu timbru de 1 coroaș, că aceștia nu-l împiedecă dela absolvarea școlii.

Aceste dovezi, alăturate la o rugare de primire, scrișă în limba maghiară și adresată înaltului minister de agricultură, este a se trimite cel mai târziu până la 20 August n. c. la direcțiunea școlii de viieri din Aiud (M. k. r. vinczelér iskola tekintetes igazgatójának, Nagy-Ertyed).

2. Subscrisul comitet mai cere, ca tinarul, care voește să cerceteze școala, să fie fiior de proprietar de viie din regiunea viticolă a comitatului Sibiu (din părțile, în cari se luoră viia).

3. Să dea o declarațiune scrisă și subscrișă de beneficiarul tinar și de părinții săi, prin care se îndatorează a sta (a luora) după absolvare cel puțin 5 ani în comitatul Sibiu, iar la din contră părinții să se oblige, că vor înapoia ajutorul primit dela Reuniune.

4. Să dovedească cu o adeverință de primire a direcțiunii școlii, că sunt primiți la școală.

Preoții, învățătorii și ceilalți cărturari ai nostri să facă băgători de seamă pe cei în drept la această publicație repetită a noastră.

Sibiu, 17 Iunie n. 1912.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pant. Lucuța
prezident.

Victor Tordășianu
secretar.

Cărți și reviste.

„Luceafărul” revistă literară, artistică și politică, nr. 24, 1912, a apărut cu următorul cuprins bogat și variat: Z. Bărsan: De de mult (poezie). Tib. Crudu: De pe la noi, ce-a fost odată. I. N. Părvulescu: Dragoste. Vecernie. (poezi) I. Agărbiceanu: Povestea unei vieți (roman). Cronici: Traian G. Dimitriu-Șoimu: Cu prilejul unei anchete literare. I. T. Lais: Politică și entuziasm. Însemnări: Poemele singurătății. † Aurel Berari. Un cor țărănesc în Maramurăș. Tarneul Mărcuș-Crișan. Bătaie cu flori. Ilustrațiuni: Corul bis. al plugarilor din Slatina Maramăției.

Poșta redacției.

Blăjel. Am eflat din izvor sigur, că respectivului domn nu-l fac nici o plăcere multele mulțămite ce i se aduc pe calea publicității pentru ajutoarele împărțite celor lipsiți. Nu le dorește și nu le așteaptă în viitor. Tot ce așteaptă marele mecenat este, ca ajutoarele trimise să fie întrebunțite exact pentru scopurile pentru cari au fost date.

Coveș. Nu-ți putem publica observările. Ori sunt adevărate cele scrise, și pot fi dovedite, ori nu. În cazul prim binevoeste a le aduce la cunoștința venerabilului conzistoriu, pe calea sa; în cazul al doilea te bagi într-un proces de calomnia, neplăcut și costisitor, de care vrem să te ferim.

Nr. 52/1912.

(158) 1—3

Anunț de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de Prea Veneratul Consistor arhidiecezan Nr. 5552 Școl. a tr. prin aceasta se publică licitațiune minuenă pentru zidirea unei sale de învățământ și adaptarea școlăi vechi în locuința învățătoarească din comuna bisericească gr.-or. Trapold, tractul Sighișoara.

Licitațiunea va avea loc **Duminică în 24 Iunie v. (7 Iulie n.) a. c.** la 2 ore d. a. în edificiul școlăi vechi din loc. Prețul de strigare este 9430 cor. 94 fil. după care sumă licitanții au a depune un vadiu de 10%, în bani bata, sau hârtii de valoare acceptibile.

Licitațiunea e verbală, însă oferte închise provăzute cu vadiu corespunzător și cu declararea ofertului, că cunoaște condițiunile și se supună lor, se primesc până la începere licitațiunei, cari sunt a se înmăna prezidentului sinodului parohial.

Planul, preliminarul și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial din loc.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a alege dintre minus oferiți pe acela, în care va avea mai multă încredere fără considerare la suma oferită.

Trapold, din ședința sinodului par. ținută la Maiu 1912.

Chirion Muntean Zaharie Petrează
paroh preș. not. sinod.

Nr. 467/1912 prot.

Văzut: **Dimitrie Moldovan**
protopresb.

Nr. 443 1912.

(152) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de învățători dela școlăile noastre mai jos înșirate din tractul Iliei, prin aceasta se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Cerbia:** Salariu anual cor. 1000, din cari 400 se vor solvi dela biserică; 400 dela stat și 200 cor. din fondul școlar arhidiecezan; Cuartir corespunzător în edificiul școlăi; 16 metri de lemne, din cari are a se încălzi și sala de învățământ și grădina eventual relut de 20 cor.

2. **Gothatea:** Salariu cor. 1000, din cari 800 dela biserică și 200 din fondul școlar arhidiecezan; Cuartir corespunzător în edificiul școlăi; 16 metri de lemne din cari să se încălzească și sala de învățământ și grădina corespunzătoare ori relut de cor. 20.

3. **Tirnavița:** Salariu cor. 1000, din cari 600 dela biserică ear 400 cor. se vor cere dela stat. Cuartir corespunzător în edificiul școlăi; 16 metri de lemne și grădina, eventual relut de 20 cor.

4. **Târnavă:** Salariu cor. 1000, din acesteia 600 dela biserică ear 400 se vor cere dela stat. Cuartir corespunzător; 16 metri lemne de foc, din cari să se încălzească și sala de învățământ și grădina, ori relut de 20 cor.

5. **Valea-Lungă:** Salariu cor. 1000, din cari 600 dela biserică ear 400 se vor cere dela stat; se observă că până la votare din partea statului aceste 400 sunt asigurate dela Ven. Cons. Arhidiecezan. Cuartir corespunzător în edificiul școlăi; 16 metri de lemne, din cari are a se încălzi și sala de învățământ și grădina, eventual relut de 20 cor.

6. **Fues Băgara:** Salariu cor. 1000, din cari 100 cor. dela biserică ear 900 se vor cere dela stat. Cuartir corespunzător în edificiul școlăi; 16 metri de lemne din cari să se încălzească și sala de învățământ și grădina, ori relut de 20 cor.

7. **Runcșor-Vica:** Salariu cor. 1000 solviți dela biserică. Cuartir în edificiul școlăi; 16 metri de lemne, din cari să se încălzească și sala de învățământ și grădina, eventual relut de 20 cor.

Concurenții au a și înainta cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbital în termenul deschis. Și au a se prezenta în vre-o Duminică ori sârbătoare la biserică, pentru a face cunoștință cu poporul.

Toți sunt îndatorați a conduce în Duminică și sârbători copiii la biserică și a cânta cu ei.

Cunoscători de muzică, și cari se vor obliga a instrui, conduce și cânta corul în biserică vor fi preferați. Cuicuenalele se vor socoti numai dela aplicarea definitivă la respectiva școală.

Ilia, la 1 Iunie 1912 v.

Oficiul protopresbital în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Z. Mureșian
protopresb.

Nr. 357/1912.

(153) 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de protopresbiter al tractului Cetatea de peatră devenit vacant prin strămutarea protopresbiterului Vasile Duma în tractul Reghinului se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Venitele din parohia centrală Borcut fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

2. Dotațiunea protopresbiterală de 1000 cor., statorită prin concludul sinodului arhidiecezan din 21 Aprilie 1900, Nr. 116, din cari 600 cor. se solvesc din fondul general administrativ al arhidiecezei în 4 rate treilunare, iar 400 cor. din fondul administrativ tractual în 2 rate semestrale.

3. Taxele pentru vizitațiunile canonice, accidenții, comisiuni și asistări la examene.

Reflectanții la acest post sunt poftiți a-și înainta cererile lor instruite conform normelor din vigoare Preaveneratului Consistor arhidiecezan în termenul deschis.

Din ședința comitetului protopresbital al tractului Cetatea de peatră ținută la 31 Maiu 1912.

Lăpușul-unguresc, la 31 Maiu 1912.

Oficiul protopresbital:

Andrei Ludu
adm. protopop.

Nr. 6783 Plen.

Aprobat, din ședința plenară a Consistoriului arhidiecezan ținută în Sibiu, la 4 Iunie 1912.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 717/1912.

(154) 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de protopresbiter în tractul protopresbital al Cohalmului se publică concurs în baza ordinului Preaveneratului Consistor arhidiecezan dto 29 Decembrie 1911, Nr. 15,224 Plen., cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Dotația protopresbitală din fondul general administrativ conform concludului sinodului arhidiecezan Nr. 116 din 1900.

2. Anual câte 600 coroane din fondul tractual.

3. Venitele din parohia centrală protopresbitală Cohalm, când va deveni vacantă. În acel timp, dacă protopopul ales va fi din parohii tractului, rămâne în parohia sa, cu venitele aceleia, având a ocupa parohia centrală numai după venirea ei în vacanță.

Dacă protopopul ales este din o parohie afară de tractul protopresbital, va locui în Cohalm, fără a avea drept să ocupe parohia centrală.

4. Taxele usitate dela visitațiunea comunelor bisericești de preste an și dela examene.

Cererile de concurs sunt a se trimite la Consistorul arhidiecezan instruite conform legii.

Din ședința comitetului protopresbital ținută la 25 Februarie 1912.

Ioan Bercan George Borcoman
adm. protopresb. not. com. protop.

Nr. 6508 Plen.

Văzut și aprobat.

Sibiu, din ședința plenară a Consistoriului arhidiecezan ținută la 4 Iunie 1912.

Consistorul arhidiecezan.

O familie germână în Sibiu, primește pe anul școlastic 1912/13, — lângă băiatul lor, — care e student eminent la gimnaziul superior maghiar

1—2 băieți

în cuartir și vipt; îngrijire strictă, întreținere bună, conversație în limba maghiară și germână. Deslușiri dă administrațiunea foii noastre.

(157) 1—1

Dentist

Virgil Muntean

Sibiu, Strada Măcelarilor,

în față cu Tipografia și Librăria arhidiecezană, intrarea prin strada **Quer Nr. 22.**

(126) 13—

Aviz.

☛ Să sprijinim arta română. ☛

Aduc la cunoștință on. public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: **Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile.** În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baciu,

pictor bisericesc.

(Agârbiciu—Sz. Egerbegy.)

(46) 21—

Nr. 2693 Ep. 1912.

(156) 2—3

Concurs.

Pentru trebuințele Consistoriului arhidiecezan, în cursul anului 1912/13 să recere liferarea de 150 stânjini lemne de fag, neplutit, de prima calitate, care să fie așezate parte în Seminaru, parte în curtea din Str. Măcelarilor Nr. 45 în cursul lunilor Iulie și August a. c.

Ofertele să se adreseze în scris Consistorului arhidiecezan până la 15 Iulie n. a. c.

Sibiu, 14/27 Aprilie 1912.

Consistorul arhidiecezan.

SALVATOR

Călcaie de gomă.

Marca lumii.

Neîntrecute în durabilitate!

(275) 47—52

Se află pretutindenea.

YOGHURT B-600

se prepară pe bază științifică din lapte curățit și pasteurizat; el conține adevăratul „Bacillus bulgaricus”. Culturele de bacili, cari se folosesc pentru preparare, stau sub continua controlă a bacteriologului Dr. W. Winkler, profesor la școala superioară de agricultură în Viena.

Yoghurt B-600 să bea

mai bine sorbind dintr'un pocal și se poate lua la dejun, ojină sau cină, precum și la orice mâncare. Se recomandă cu deosebire ca beutură la mâncări voluptuoase. În timpuri călduroase e un eminent mijloc răcoritor.

Pentru cură e neapărat de lipsă a bea Yoghurt cel puțin 2 luni, în fiecare zi 1—2 sticle.

„De fapt nu există nici un aliment care ca valoare nutritivă s'ar putea compara cu Yoghurtul bine pregătit.”

Dr. V. Brudny.

„Yoghurtul, conținând aproape 38% albumină e un mijloc excelent de nutrire și întărire pentru oameni sănătoși și bolnavi. Costând numai 30 nieri partea sa nutritivă corespunde cu cea a unui Beefsteac mijlociu, e însă cu mult mai ușor de mistuit și împiedică putrefacțiunea în intestine, pe când beefsteacul o accelerează. În Yoghurt laptele să afle într'o stare de mistuire prealabilă ceea-ce se face în stomac prin pepsină. Astfel Yoghurtul se resorbează mai ușor ca laptele obicnuit, regulează scaunul și pentru catarurile de intestine e de o valoare neprețuită.”

Yoghurtul nu numai împiedică ivirea catarurilor de intestine, ci le și vindecă repede chiar și pe cele mai îndărătnice, cum e bună oară desenteria, anemia produsă prin automotocafie, înclinarea spre durere de cap, indispozițiuni nervoase, e un leac profilactic contra apendicitei și a deosebite or boale intestinale, cari după profesorul Friedr. de Miller aproape 80% provin din infecțiunea intestinală.

„Yoghurtul are un gust foarte plăcut, puțin acru și se poate cosuma cu sau fără zahar, cu ori fără pâne, amestecat cu poame fierte ori ca adaus la alte bucate.

Dr. Ludovic Reinhardt

medic special pentru boale de stomac, intestine în Basel.

„Boale grele de stomac și intestine, indeosebi cele produse prin discompunerea și putrefacțiunea în intestine și prin prea puțină secrețiune a sucului stomacal (constipațiuni, diaree etc.), precum esanteme, anemie, boală de rinichi sau ficat, provocate de anomalie anumite să pot vindeca prin cura cu Yoghurt.”

Profesorul Dr. W. Winkler.

„Yoghurtul împiedică putrefacțiunea stricăcioasă în intestine, care înveninează corpul și grăbește îmbătrânirea.”

Profesorul E. Metschnikoff, Paris.

În Bulgaria, unde Yoghurtul e mâncare națională între 4 milioane de locuitori se află nu mai puțin decât 3800 persoane trecute de 100 ani, pe când în Germania cu 61 milioane de locuitori sunt abia 78 persoane trecute de 100 ani.

Cât de energic desinfecțează Yoghurtul intestinele, se adevărește prin cercetarea Drului Duclau, care la 4 săptămâni după întrebuițarea Yoghurtului a constatat scăderea bacteriilor dela 26 milioane la numai 1200 într'un decigram de conținut intestinal.

„Yoghurt B 600” costă în abonament lunar, o sticlă 30 fileri, inclusive transportul la locuință. Abonamentul se poate începe în fiecare zi.

Comandele se pot face prin:

Juliu Baumann, SIBIU, strada Sării (Salzgasse Nr. 22). Telefon Nr. 210.

apoi la: **Prăvălia societății de agricultură** (Landwirtschaftliche Verkaufshalle) Piața mare, Telefon Nr. 100 și la **Karl I. Spengler**, Piața mică Nr. 31, unde se capătă și în sticle singuratică, cu 36 bani o sticlă.

(141) 4—